

Ranking of Physical Education Teachers' Professional Competencies Using the AHP Method

Seyedeh Maedeh Naghibi
Neyresi

MSc Graduated, Department of Sport Management. Faculty Of Sport Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

Maryam Mokhtari Dinani
*

Associate Professor, Department of Sport Management. Faculty Of Sport Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

Parstoo Osanloo

Assistant Professor, Department of Sport Management. Faculty Of Sport Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

Abstract

Success in any organization requires a specialized workforce, and the professional competencies of teachers play a crucial and fundamental role in achieving the goals and progress of the educational system. The present study conducted to prioritize the professional competencies of physical education teachers in the city of Nowshahr. The statistical population of this research included all physical education teachers in Nowshahr, and the research sample selected as a full count from the research community. The data collection tool was a researcher-made questionnaire that used after validating its reliability and validity. A one-sample T-test employed to determine the status of the research variables, and the Analytical Hierarchy Process (AHP) method used to rank the professional competencies of the teachers to analyze the research data. The findings of the study indicated that all professional competencies are effective in the evaluation of physical education teachers. Moreover, the results of the AHP analysis revealed that among the professional competencies of physical education teachers, managerial competency ranked first, attitudinal-behavioral competencies ranked second and cognitive-skill competencies ranked third. Considering the direct impact of teachers' professional competencies on students' interest in physical education and promoting their physical activity, physical education planners and policymakers can utilize the results of this study to select qualified teachers.

* Corresponding Author: m.mokhtaridinani@Alzahra.ac.ir

How to Cite: Naghibi Neyresi, S.M., Mokhtari Dinani, M. & Osanloo, P. (2025). Ranking of Physical Education Teachers' Professional Competencies Using the AHP Method. *New Approaches in Sports Mmanagement*, 13(50), 95-128

1. Introduction

Success in any organization requires a specialized workforce, and the professional competencies of teachers play a crucial and fundamental role in achieving the goals and progress of the educational system. Physical education is an important aspect of the educational system that has a great impact on the physical and mental development of students. Physical education is known as an important tool for teaching physical activities to students. Physical education teachers play a fundamental role in shaping the behavior, attitude, skills, and providing students with the necessary information for physical activities; therefore, identifying the factors affecting their job performance is of great importance. The competencies and skills of teachers are important for their effectiveness and the achievement of the goals of the school and the education system. As a result, it can be said that the professional qualifications of teachers play a fundamental role in the quality of education. The teaching profession is based on professional skills and competencies, which are called “professional competencies” for short. These competencies enable teachers to effectively carry out their professional duties.

In a study, the initial model of teachers' professional competencies was developed in five dimensions: professional knowledge, professional skills, professional abilities, professional attitude, and professional characteristics (Majedi, Naderi & Seif Naraghi, 2019). Also, Mirhosseini, Aghaei & Saffari (2019) considered five dimensions of behavioral, emotional, cognitive, skill, and educational competencies essential for teachers.

Today, given the extensive changes in structures, educational programs, and student demographics, as well as the lack of necessary skills to deal with new conditions, the need to rebuild teachers' professional identity has become apparent, because achieving educational efficiency largely depends on the ability and effectiveness of teachers (Aminbeidokhti et al., 2022). The present study was conducted to prioritize the professional competencies of physical education teachers in the city of Nowshahr. In this research, professional competencies refer to three competencies: cognitive-skill competencies, attitudinal-behavioral competencies, and managerial competencies.

2. Methodology

The statistical population of this research included all physical education teachers in Nowshahr, and the research sample was selected as a full count from the research community. The data collection tool is the Professional Competencies of Teachers of Mollaenezhad (2013) Questionnaire. This questionnaire has 3 subscales of cognitive-skill competencies, attitudinal-behavioral competencies, and managerial competencies, in the form of 27 questions. 5 questions (questions 1 to 5) are intended to measure cognitive-skill competencies, 7 questions (questions 6 to 12) are intended to measure attitudinal-behavioral competencies, and 15 questions (questions 13 to 27) are intended to measure managerial competencies. The validity and reliability of this questionnaire have been examined and confirmed in the research of Mollaenezhad (2013). In order to examine the face and content validity of the research tool, the opinions of professors and educational experts were used. Also, in order to examine the

reliability of the research tool, the Cronbach's alpha method was used. For this purpose, in a preliminary study conducted, the reliability of the cognitive-skill competencies component was 0.910, the attitudinal-behavioral competencies was 0.899, the managerial competencies was 0.898, and the reliability of the entire questionnaire was 0.958, which confirms the acceptable reliability of the research tool. A one-sample T-test was employed to determine the status of the research variables, and the Analytical Hierarchy Process (AHP) method was used to rank the professional competencies of the teachers to analyze the research data. Research data analysis was performed using SPSS version 16 and Expert Choice software.

3. Results

The description of the demographic characteristics of the research sample showed that the majority of the participants in the study (60%) were male. The majority of the research sample (44%) had between 6 and 10 years of work experience. Also, the majority of the research sample (48%) was in the age range between 31 and 40 years and the lowest (2%) was in the age range of 61 years and above, and 54% of them had a bachelor's degree. Also, the results showed that the average of the research variables has a significant difference with the number 3. Therefore, with 95% confidence, we can say that three competencies (cognitive, attitudinal, and managerial) were effective in evaluating the professional competencies of physical education teachers. In addition, the results of the Analytic Hierarchy Process (AHP) showed that among the professional qualifications of physical education teachers, managerial qualifications rank first; attitudinal-behavioral qualifications rank second; and cognitive-skill qualifications rank third.

4. Discussion

Teachers are recognized as the most important resource for educational systems, because professional teachers base their work-related judgments, actions, and decisions on a specialized, systematic, and scientific system of shared professional knowledge and values, and must always develop further professional competencies in their work (Mezza, 2022). Therefore, the present study was conducted with the aim of prioritizing the professional competencies of physical education teachers in Nowshahr city.

The results of the study showed that among the professional competencies of physical education teachers in Nowshahr city, managerial competencies were ranked first. Management skills for a physical education teacher are not limited to teaching sports and physical activities, but also include a wide range of vital abilities such as classroom management, organization, communication, and leadership. These skills include the ability to communicate effectively with students, plan lessons and effectively guide the educational process, teamwork and cooperation skills, maintain discipline in the classroom, and reveal the potential of students (Ryskaliyev et al., 2024). Attitudinal competencies, ranked second in priority, are an important factor influencing a teacher's interest in a particular teaching style. Teachers' attitudes influence what and how students

learn and are a major factor influencing knowledge acquisition and motivation to learn. In this framework, attitude can also be defined as a mental concept that describes positive or negative feelings towards an instructional strategy. A teacher who has a positive attitude can create an environment and encourage students to have a positive attitude towards studying a subject or a particular behavior (Chiriacescu et al., 2023). Cognitive competencies, which are ranked third among other competencies, have been identified as a key factor in the teaching learning process. Cognitive functioning refers to abilities and skills such as memory, attention, and thinking that are essential for learning, modeling behavior, and achieving personal goals (D. Borag, 2022).

5. Conclusion

According to the results of the present study, in order to further promote and improve managerial competencies, it is suggested that school principals in Nowshahr city hold special training courses in classroom management and leadership skills for all teachers, including new teachers. Also, considering the role of attitudinal competencies in the professional competencies of physical education teachers, it is suggested that the Education Department of Nowshahr city hold meetings, invite managers and other experienced and superior teachers to exchange experiences and group meetings to help new teachers improve their attitudes towards teaching. In addition, providing appropriate budget and planning for holding advanced training courses can be fruitful in increasing the qualifications and competencies of teachers. Considering the direct impact of teachers' professional competencies on students' interest in physical education and promoting their physical activity, physical education planners and policymakers can utilize the results of this study to select qualified teachers.

Keywords: Analytical Hierarchy Process, Physical Education, Professional Competency, School, Sports, Teacher

JEL Classification: A2, A20, I2, I21

Funding: The author(s) received no financial support for the research, authorship, and/or publication of this article.

Conflict of interest: The authors report there are no competing interests to declare.

Acknowledgments: We express our sincere gratitude to all the participants of this study, whose invaluable contributions and cooperation made it possible for us to successfully complete this research. Their willingness to participate and provide valuable insights has been instrumental in shaping the outcomes of this study. Without their support, this research would not have been possible, and we are truly grateful for their involvement.

انجمن علمی مدیریت ورزشی ایران

--- رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی ---

دوره ۱۳، شماره ۵۰، پاییز ۱۴۰۴، ۹۵-۱۲۸

ntsmj2.issma.ir

<https://doi.org/10.22034/ntsmj.2025.2054620.1185>

مقاله پژوهشی

دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۹

بازنگری: ۱۴۰۴/۴/۹

پذیرش: ۱۴۰۴/۶/۲

انتشار: ۱۴۰۴/۸/۲۷

اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی با رویکرد AHP

دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

سیده‌مائده نقیبی

نیرسی

مریم مختاری

دینانی *

پرستو اصانلو

چکیده

امروزه موفقیت در هر سازمانی نیازمند نیروی انسانی متخصص است و در این میان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان نقش مهم و اساسی در تحقق اهداف و پیشرفت سازمان آموزش و پرورش دارد. پژوهش حاضر با هدف اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر انجام شده است. جامعه آماری پژوهش، شامل تمامی معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر بوده و نمونه تحقیق به صورت کل‌شمار از بین جامعه تحقیق انتخاب شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای است که پس از تأیید روایی و پایایی، مورد استفاده قرار گرفت. جهت تحلیل داده‌های تحقیق، از آزمون t تک‌نمونه‌ای به منظور تعیین وضعیت متغیرهای تحقیق و به منظور اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، از روش تحلیل سلسله‌مراتبی استفاده شد. نتایج نشان داد که در بین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، صلاحیت مدیریتی، رتبه اول؛ صلاحیت نگرشی، رتبه دوم؛ و صلاحیت شناختی رتبه سوم را دارد. با توجه به تأثیر مستقیم صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان بر علاقه‌مندی دانش‌آموزان به درس تربیت‌بدنی و ایجاد زمینه‌های تحرک بیشتری در آنها، برنامه‌ریزان و سیاستگذاران تربیت‌بدنی می‌توانند از نتایج تحقیق حاضر برای انتخاب معلمان شایسته استفاده کنند.

کلیدواژه‌ها: تحلیل سلسله‌مراتبی، تربیت‌بدنی، صلاحیت حرفه‌ای، مدرسه، معلم، ورزش

طبقه‌بندی JEL: A2, A20, I2, I21

* نویسنده مسئول: m.mokhtaridinani@Alzahra.ac.ir

مقدمه

برای هماهنگی با عصر جدید که مملو از اکتشافات و اختراعات جدید است، آموزش و پرورش ابزار مهمی است. در این میان، به‌روزرسانی اطلاعات علمی معلمان ضروری است زیرا آنها بزرگ‌ترین سرمایه جامعه یعنی نیروی انسانی را تربیت می‌کنند (کریمی، ۱۳۸۷). برای تحول و پیشرفت در آموزش و پرورش، لازم است دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت، به‌ویژه معلمان، متحول شوند و دانش، اطلاعات، شناخت، نگرش، مهارت‌ها و روش‌های کاری آنها تغییر کند. این تغییرات نیازمند حرفه‌ای شدن امر تعلیم و تربیت و همچنین معلمان است. متخصصان معتقدند نقش اصلی و جامع معلم، تغییر و تحول است. معلم نباید فقط به‌عنوان انتقال‌دهنده اطلاعات ذخیره شده عمل کند زیرا این رویکرد می‌تواند به تحریف و مسخ رسالت معلمی منجر شود. یونسکو هشدار می‌دهد که نظام‌های آموزش و پرورش باید شرایط تربیت معلمان را تغییر دهند تا معلمان به‌عنوان مربیان و نه تنها ناقلان محتوای درسی عمل کنند (سروندی، ۱۳۹۰). این امر نیازمند مسلح شدن معلم به مهارت‌های ویژه‌ای است. معلم حرفه‌ای باید دانش عمیقی از محتوای آموزشی، رشد کودک، سبک‌های یادگیری، راهبردهای تدریس و ارزش‌های جدید داشته باشد و به تفاوت‌های فردی احترام بگذارد. او باید با همکاران همکاری کند، از تدریس بازخورد بگیرد و توانایی هدایت و تغییر داشته باشد. رویکردهای جدید در تربیت و آموزش مداوم معلمان، براساس توسعه مفهوم رویکرد سیستمی به آموزش، در نظر گرفتن تدریس به‌عنوان فعالیت حرفه‌ای و سیاست‌های حمایت‌کننده توسعه حرفه‌ای به‌وجود آمده و آموزش نیاز مداوم زندگی حرفه‌ای معلمان شده است (فرمینی فراهانی، ۱۳۹۳).

تربیت‌بدنی یکی از جنبه‌های مهم نظام آموزشی است که در پرورش جسمی و روحی دانش‌آموزان تأثیر زیادی دارد. تربیت‌بدنی به‌عنوان ابزاری مهم برای تدریس فعالیت‌های بدنی به دانش‌آموزان شناخته می‌شود. معلمان تربیت‌بدنی نقشی اساسی در شکل‌گیری رفتار، نگرش، مهارت‌ها و ارائه اطلاعات لازم برای فعالیت‌های بدنی به دانش‌آموزان دارند. بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد شغلی آنها از اهمیت بالایی برخوردار است (نظری و همکاران، ۱۳۹۹). تعلیم و تربیت به‌عنوان جریانی پویا به‌واسطه نقش‌های متفاوت معلم و شاگرد شکل می‌گیرد. در این فرآیند، معلمان با صلاحیت‌های حرفه‌ای خود از جمله

صلاحیت‌های علمی، اخلاقی و عاطفی، بر شاگردان تأثیر می‌گذارند و نقش حیاتی در پرورش و آموزش آنها دارند (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸). از طرف دیگر، شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان برای کارآمدی آنها و تحقق اهداف مدرسه و نظام آموزش و پرورش اهمیت دارد. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش نیز بر سنجش و ارتقای صلاحیت‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان تأکید می‌کند (نظری و همکاران، ۱۴۰۱). در نتیجه می‌توان گفت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان نقش اساسی در کیفیت آموزش دارند زیرا معلمان مهمترین عامل تعیین‌کننده کیفیت آموزش هستند و در پیشرفت کشور، پرورش نیروی کار شایسته، حفظ صلح و انتقال ارزش‌ها به نسل‌های آینده نقش حیاتی دارند. بنابراین، سرمایه‌گذاری در کیفیت و حرفه‌ای بودن معلمان ضروری است (هنری، ۱۳۹۷).

ویژگی‌های معلم به شکل‌گیری محیط کلاس کمک می‌کند، منجر به نتایج مثبت یا منفی در دانش‌آموز می‌شود و برخی ویژگی‌های فضای کلاسی دوستانه و مشارکتی را تقویت می‌کند در حالی که برخی دیگر ممکن است منجر به حسادت، رقابت ناسالم یا خصومت شوند. صفات و رفتارهایی که به طور مثبت به محیط مدرسه کمک می‌کند، شایستگی‌ها و صلاحیت‌های معلم نامیده می‌شود (Kalim, 2024). حرفه تدریس بر پایه مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای استوار است که به اختصار «صلاحیت‌های حرفه‌ای» نامیده می‌شود. این صلاحیت‌ها به معلمان امکان می‌دهد تا به طور مؤثر وظایف حرفه‌ای خود را انجام دهد. در ادبیات، تعاریف و طبقه‌بندی‌های مختلفی برای این صلاحیت‌ها وجود دارد اما به طور کلی شامل مهارت‌ها، نگرش‌ها، رفتارها و دانشی است که برای تدریس مؤثر ضروری هستند (Mikušková, et al., 2024).

به طور کلی حرفه‌ای بودن و حرفه‌ای شدن به روش‌های متعددی مفهوم‌سازی شده است، با این حال هیچ اجماع جهانی در مورد اینکه حرفه‌ای بودن چیست یا دنبال کردن حرفه‌ای شدن به چه معناست، وجود ندارد اما در ادبیات، حرفه‌ای بودن معلم اغلب با کار تحصیلی یا آمادگی خوب تحصیلی همراه است (Dahl, 2024). علاوه بر این، شایستگی حرفه‌ای معلمان موضوع چندبعدی و پیچیده‌ای است و به عواملی مانند سیاست‌های آموزشی، محیط کار و ویژگی‌های شخصیتی وابسته است. این شایستگی‌ها شامل دانش، مهارت‌ها، اعتماد به نفس، خلاقیت و توانایی استفاده از تکنولوژی‌های آموزشی است. معلم باید بتواند اهداف یادگیری را تعیین کرده، بازخورد مفید ارائه دهد و روش‌های آموزشی را به طور مؤثر به کار گیرد.

همچنین، شخصیت معلم و تجربه‌های او نقش مهمی در این شایستگی دارد (Jurs & Kulberga, 2021).

صلاحیت حرفه‌ای ترکیبی از توانایی‌ها و آمادگی نظری و عملی یک معلم است که به وی این امکان را می‌دهد با استفاده از تئوری‌های آموزشی، اهداف فرآیند آموزشی را به‌طور مستقل و مؤثر در فعالیت‌های عملی محقق کند. شایستگی حرفه‌ای ترکیبی از آمادگی نظری و عملی یک مربی برای انجام فعالیت‌های آموزشی است که شرط لازم برای شکل‌گیری آمادگی مربی برای فعالیت‌های آموزشی آینده است و به‌عنوان یکی از اجزای فعالیت‌های حرفه‌ای به‌وسیله انگیزه درونی برانگیخته می‌شود. همچنین، شایستگی حرفه‌ای یک ارزش آموزشی تنظیم‌کننده در حوزه «آموزش عالی تربیتی» است (Griban et al. 2022).

ظرفیت حرفه‌ای معلمان به معنای اصلاح و بهبود برنامه‌های توسعه حرفه‌ای مبتنی بر نیازهای آنها در شرایط مختلف برای ارتقای عملکرد حرفه‌ای است. قابلیت حرفه‌ای معلمان شامل داشتن دانش لازم، مهارت در مدیریت کلاس، توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان و تعیین انتظارات از آنها و ایجاد ارتباط مؤثر با والدین است. بنابراین، ویژگی‌های یک معلم حرفه‌ای را می‌توان شامل آموزش کارآمد به دانش‌آموزان، ارائه برنامه درسی مناسب، ارزیابی و نظارت آموزشی-پرورشی و استفاده بهینه از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات دانست (امین‌بیدختی و همکاران، ۱۴۰۱). چهار مؤلفه اصلی تشکیل‌دهنده شایستگی معلمان، شایستگی شناختی، شایستگی عملکردی، شایستگی شخصی و اجتماعی، شایستگی اخلاقی و برخی عوامل مرتبط با شایستگی را شامل می‌شود (Farias, et al., 2012). همچنین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، نظامی از دانش، مهارت، توانایی و خواست انگیزشی که تحقق اثربخش هدف‌های آموزش حرفه‌ای را سبب می‌شود (ماجدی و همکاران، ۱۳۹۸). صلاحیت یا شایستگی به‌عنوان توانایی انجام یک کار برای رسیدن به اهداف خاص تعریف می‌شود و شامل قابلیت‌های یکپارچه شناختی، روانی-حرکتی و عاطفی است که در طول عملکرد کار و وظیفه نمایان می‌شود.

مفهوم شایستگی معلم از دیدگاه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی در مورد آموزش و پرورش زمینه‌سازی می‌شود. محققان معتقدند که شایستگی معلم چندبعدی و پویا است و می‌تواند آموزش داده شده و توسعه یابد لذا ارزیابی صلاحیت‌های معلمان برای تربیت و توسعه حرفه‌ای معلمان ضروری است (Kang, et al., 2020). صلاحیت‌های عمومی به ۳

دسته ابزاری، بین فردی و سیستمی تقسیم می‌شوند. صلاحیت‌های ابزاری به‌عنوان ابزار یا وسایلی برای رسیدن به هدفی مشخص عمل می‌کنند. آنها ترکیبی از مهارت‌های دستی و توانایی‌های شناختی هستند که امکان دستیابی به صلاحیت حرفه‌ای را فراهم می‌آورند مانند استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و یا توانایی‌های ارتباطی شفاهی و کتبی. صلاحیت‌های بین فردی به ابراز احساسات فرد نسبت به دیگران، مهارت‌های انتقادی و خودانتقادی و مهارت‌های اجتماعی مرتبط با کار گروهی و تعهدات اجتماعی یا اخلاقی مربوط می‌شوند و صلاحیت‌های سیستمی شامل ترکیبی از درک، حساسیت و دانش است که به فرد کمک می‌کند تا نحوه ارتباط و ترکیب اجزای یک کل را درک کند مانند سازگاری، خلاقیت و موارد مشابه (Ojeda-Nahuelcura, et al., 2023). اگر معلمان بدون توجه کافی به آموزش و بهبود صلاحیت‌های حرفه‌ای وارد کلاس درس شوند، منجر به خستگی، بروز مشکلات و درنهایت نارضایتی آنان می‌گردد. این مسئله به عواملی برمی‌گردد که به صلاحیت‌های معلم مرتبط است. کمبود صلاحیت‌های اولیه و مهارت‌های لازم باعث کاهش اعتمادبه‌نفس، افت انرژی و علاقه، ضعف حافظه و سایر مشکلات مرتبط می‌شود که به کاهش صبر و حوصله، کاهش دقت و مهارت در کار و افت عملکرد منجر می‌شود (برنج‌فروش و همکاران، ۱۴۰۱). دانش تخصصی آموزش معلمان، به‌ویژه در درس ورزش، یکی از ارکان اساسی شایستگی حرفه‌ای محسوب می‌شود که نقش مهمی در بهبود عملکرد تدریسی معلمان و دستیابی به اهداف آموزشی ایفا می‌کند. بررسی‌ها در زمینه‌های مختلف تحصیلی، از جمله ریاضیات و علوم طبیعی، نشان داده است معلمانانی که از دانش تخصصی آموزشی بالاتری برخوردارند، قادرند دانش آموزان خود را به شکل مؤثرتری از نظر شناختی فعال کنند. این امر در مقایسه با معلمانانی که دانش تخصصی کمتری دارند، به افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می‌انجامد (Heemsoth & Wibowo, 2020).

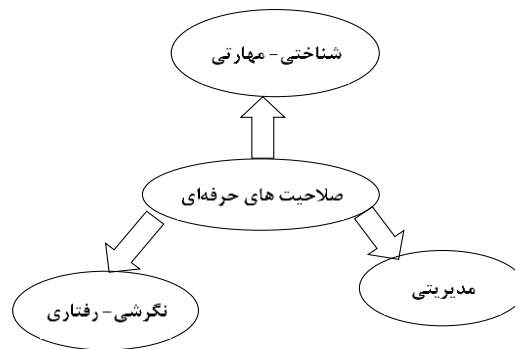
در تحقیق دیگری، مدل اولیه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در پنج بعد دانش حرفه‌ای، مهارت‌های حرفه‌ای، توانایی‌های حرفه‌ای، نگرش حرفه‌ای و ویژگی‌های حرفه‌ای تدوین شده است (ماجدی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین، در تحقیق دیگری، سه صلاحیت عاطفی، شناختی و مهارتی به‌عنوان صلاحیت‌های ضروری برای معلمان بیان شده است و محققان نشان دادند که آگاهی از صلاحیت‌های مبتنی بر سازه‌های شخصی، دانش تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای می‌تواند متغیر اصلی را به دامنه اطلاعات حوزه تربیتی آموزش

تربیت بدنی بیافزاید (نظری و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین، میرحسینی و همکاران (۱۳۹۸) پنج بعد صلاحیت رفتاری، عاطفی، شناختی، مهارتی و آموزشی را برای معلمان ضروری دانستند. در تحقیق دیگری که توسط نظری و همکاران (۱۳۹۹) انجام شد، نتایج تحقیق حاکی از آن بود که شاخص‌های ارزیابی عملکرد معلمان شامل شاخص کلی عملکرد معلم، شاخص ارزیابی عملکرد محتوای برنامه درسی، شاخص عملکردهای فوق برنامه، شاخص‌های مدیریتی عملکرد بوده و عوامل کاهش‌دهنده عملکرد معلمان، نکات مهم در ارزیابی عملکرد معلمان و به کارگیری ارزیابی عملکرد در تصمیمات مختلف بودند. سایر تحقیقات حاکی از اثرگذاری عامل توانمندی روانشناختی، اخلاق حرفه‌ای، کاریزما و ویژگی‌های شخصیتی، اخلاق حرفه‌ای، سواد شناختی، شایستگی مهارتی ورزشی، شرایط محیط یادگیری و نهایتاً صلاحیت قانونی - حقوقی بالندگی حرفه‌ای و سطوح فرعی نظیر مهارت‌های عملکردی - رفتاری، شغلی - جانبی به صورت مستقیم بر توسعه فردی معلمان تربیت بدنی است. همچنین، توانمندی روانشناختی از طریق غیرمستقیم و از طریق چابکی یادگیری بر توسعه فردی معلمان تربیت بدنی تأثیر مثبت دارد (احمدی و همکاران، ۱۴۰۲؛ پروین و همکاران، ۱۴۰۰ و شیخی مبارکه و همکاران، ۱۴۰۰). در تحقیق هلاکو (۱۴۰۲) رابطه مثبت و معناداری بین شخصیت پویا و شایستگی شغلی معلمان تربیت بدنی وجود داشت. همچنین، رابطه بین شخصیت پویا با درگیر شدن در شغل معلمان تربیت بدنی مثبت و معنادار بود. در نهایت، نتایج نقش میانجی شایستگی‌های شغلی در رابطه بین شخصیت پویا و درگیر شدن در شغل را تأیید نمود. نتایج تحقیقات حاکی از آن است که سطح بالای شایستگی‌های حرفه‌ای و ارتباطی و دانش نظری و کیفیت تدریس مریبان تربیت بدنی آینده که مشغول تحصیل در مؤسسات آموزش عالی هستند، به بهبود کارایی فعالیت‌های حرفه‌ای آینده آنها کمک خواهد کرد. همچنین کیفیت عملکرد تحصیلی دانش آموزان به معلم تربیت بدنی و کیفیت تدریس آنها وابسته است به طوری که اثربخشی معلمان تربیت بدنی و آموزش معلمان تربیت بدنی به موضوع مرکزی در تحقیقات تربیت بدنی تبدیل شده است (Baumgartner, 2020; Grihan, et al. 2022). به اعتقاد محققان، استعاره‌های تولیدشده توسط معلمان تربیت بدنی و ورزش در مورد ویژگی‌های مدیریتی‌شان مشابه هستند و نشان‌دهنده برداشت‌های مثبت از دیدگاه‌های مدیریتی آینده آنها می‌باشد (Ryskaliyev, et al., 2024).

امروزه با توجه به تغییرات گسترده در ساختارها، برنامه‌های آموزشی و ترکیب جمعیتی دانش‌آموزان و همچنین کمبود مهارت‌های لازم برای مواجهه با شرایط جدید، ضرورت بازسازی هویت حرفه‌ای معلمان آشکار شده است زیرا تحقق کارآمدی آموزشی به میزان زیادی به توانایی و اثربخشی معلمان بستگی دارد (امین‌بیدختی و همکاران، ۱۴۰۱). در این بین، معلمان تربیت‌بدنی با توجه به مسائلی همچون کم‌اهمیت شمردن درس تربیت‌بدنی توسط مدیران و والدین، تمایل دانش‌آموزان به انجام فعالیت‌های فوق برنامه در طول درس تربیت‌بدنی، کمبود زمان، تجهیزات و ابزار محدود درسی، عدم انگیزش فرزندان توسط والدین برای ورزش کردن و تغییرات مکرر در برنامه درسی، با مشکلات بزرگی روبه‌رو هستند (Kul, et al., 2018). عدم تجربه و آشنایی معلمان تربیت‌بدنی در کنترل برخوردهای دانش‌آموزان هنگام ورزش‌های گروهی و به همراه نداشتن روحیه کار با کودکان، می‌تواند موجب از دست رفتن کنترل کلاس شود. معلم تربیت‌بدنی آموزش‌دیده باید توانایی داشتن برنامه مشخص، کنترل دانش‌آموزان در گروه‌های ورزشی مختلف و رسیدگی به مشکلات بدنی، تکنیکی و اخلاقی آنان را به‌راحتی داشته باشد. بنابراین کمبود نیروهای متخصص و ماهر ورزشی در مدارس می‌تواند مشکلاتی همچون ناهنجاری‌های قامتی، بی‌نشاطی و خشکی ساعت درس ورزش، عدم علاقه به پرداختن به رشته‌های ورزشی در محیط مدرسه و عدم پیگیری رشته‌های ورزشی در خارج از مدرسه در دانش‌آموزان را به همراه آورد (نیکنمایی و کریمی، ۱۳۸۸). بر این اساس و با توجه به اهمیت صلاحیت حرفه‌ای معلمان، تحقیقات زیادی به مسئله طبقه‌بندی صلاحیت‌های معلمان پرداخته‌اند. در این پژوهش‌ها عموماً صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان به دسته‌های آموزشی، توسعه حرفه‌ای، فناورانه، رفتاری، عاطفی، شناختی، مهارتی، دانش، مهارت، اداری، اخلاقی، اجتماعی، پاسخگویی، آموزشی، هنری، مدیریتی، ارتباطی، شخصیتی، مشارکتی و صلاحیت‌های مرتبط با خلاقیت در آموزش تقسیم شده‌اند (فلاح و همکاران، ۱۳۹۴؛ هنری، ۱۳۹۷؛ میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸؛ صالحی و خلج، ۱۴۰۱). بر این اساس، هدف تحقیق حاضر، اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر است. در این تحقیق، منظور از صلاحیت‌های حرفه‌ای، سه صلاحیت شناختی، نگرشی و مدیریتی است. صلاحیت شناختی معلمان به‌عنوان تعیین‌کننده نتایج آموزشی است و موضوعی است که از زمانی که معلمان تحت تأثیر انواع عوامل استرس‌زا مانند تغییرات سریع در سیاست‌ها، فشار از طرف ذینفعان،

مشکلات در دستورالعمل‌ها و رفتارهای متفاوت دانش‌آموزان قرار گرفته‌اند، مطرح می‌شود (D.Borag, 2022). صلاحیت نگرشی، نگرش‌های معلمان نسبت به آموزش فراگیر و ارزیابی کلی آنها از فراگیری در آموزش را منعکس می‌کند. این نگرش‌ها شامل باورها، احساسات و ادراکات معلمان درباره ارزش، مزایا، چالش‌ها و اهمیت آموزش فراگیر است (Yang, et al. 2024). صلاحیت‌های مدیریتی برای یک معلم تربیت‌بدنی تنها به آموزش ورزش و فعالیت‌های بدنی محدود نمی‌شود بلکه طیف وسیعی از توانایی‌های حیاتی مانند مدیریت کلاس، سازماندهی، ارتباطات و رهبری را نیز شامل می‌شود. این صلاحیت‌ها شامل توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی درس و هدایت مؤثر فرآیند آموزش، مهارت‌های کار تیمی و همکاری، حفظ انضباط در کلاس و آشکار کردن پتانسیل دانش‌آموزان است (Ryskaliyev, et al., 2024).

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

مأخذ: یافته‌های پژوهش

از نظر ماجدی و همکاران (۱۳۹۸) شاخص‌های صلاحیت شناختی معلمان عبارتند از: شناخت کافی از خود، آگاهی فرد نسبت به صلاحیت خود، دانستن نقاط ضعف و قوت، خودکنترلی و سازندگی فردی و همچنین مؤلفه‌های صلاحیت نگرشی را پشتکار و جدیت در کار، رعایت ارزش‌ها و داشتن صلاحیت رفتاری دانسته‌اند و برای صلاحیت مدیریتی توانایی‌های معلمان در مشاوره و هدایت دانش‌آموزان، مدیریت کلاس درس، توانایی ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان را تعیین نموده‌اند. طبق تعاریف صلاحیت‌ها، مدل مفهومی پژوهش

حاضر مطابق شکل ۱ با توجه به زیرشاخه‌های مؤلفه‌های صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان به ۳ دسته صلاحیت شناختی، صلاحیت نگرشی و صلاحیت مدیریتی تقسیم‌بندی شده است.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی بود که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری این تحقیق، شامل تمام معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر بودند. با استفاده از روش تمام‌شمار، ۵۰ نفر از معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر، جهت ورود به پژوهش انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ملائی‌نژاد (۱۳۹۱) می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۳ خرده‌مقیاس صلاحیت‌های شناختی-مهارتی، صلاحیت‌های نگرشی-رفتاری و صلاحیت‌های مدیریتی در قالب ۲۷ سؤال است. ۵ سؤال (سوالات ۱ تا ۵) جهت سنجش صلاحیت‌های شناختی-مهارتی، ۷ سؤال (سوالات ۶ تا ۱۲) جهت سنجش صلاحیت‌های نگرشی-رفتاری و ۱۵ سؤال (سوالات ۱۳ تا ۲۷) جهت سنجش صلاحیت‌های مدیریتی در نظر گرفته شده است. روایی و پایایی این پرسشنامه در تحقیق ملائی‌نژاد (۱۳۹۱) مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است. جهت بررسی روایی صوری و محتوایی ابزار تحقیق، از نظرات اساتید و متخصصان آموزشی استفاده شده است. همچنین، به منظور بررسی پایایی ابزار تحقیق، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. برای این منظور، در یک مطالعه مقدماتی^۱ انجام شده، پایایی مربوط به مؤلفه صلاحیت‌های شناختی-مهارتی ۰/۹۱۰، صلاحیت‌های نگرشی-رفتاری ۰/۸۹۹، صلاحیت‌های مدیریتی ۰/۸۹۸ و پایایی کل پرسشنامه ۰/۹۵۸ به دست آمد که مؤید پایایی قابل قبول ابزار تحقیق می‌باشد (جدول ۱).

جدول ۱. پایایی پرسشنامه صلاحیت‌های حرفه‌ای

مؤلفه‌ها	تعداد سؤال	آلفای کرونباخ
شناختی - مهارتی	۵	۰/۹۱۰
نگرشی - رفتاری	۷	۰/۸۹۹
مدیریتی	۱۵	۰/۸۹۸
پایایی کل	۲۷	۰/۹۵۸

مأخذ: یافته‌های پژوهش

بخش اول این پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی است که نیازی به نوشتن نام و نام خانوادگی ندارد. قسمت دوم این پرسشنامه حاوی مطالبی است که یک مدرس، در کلاس درس انجام می‌دهد و ممکن است در مورد هر معلم درست و یا نادرست باشد. شیوه نمره‌گذاری پرسشنامه بر طبق طیف لیکرت تنظیم شده و گزینه‌های آن از خیلی کم تا خیلی زیاد است. شیوه نمره‌گذاری به ترتیب خیلی کم یا هرگز (نمره ۱)، کم یا تقریباً هرگز (نمره ۲)، متوسط یا به‌ندرت (نمره ۳)، زیاد یا اغلب (نمره ۴)، و خیلی زیاد یا همیشه (نمره ۵) می‌باشد و نمره معکوس ندارند.

به منظور تحلیل داده‌های تحقیق از آزمون t تک نمونه‌ای جهت توصیف وضعیت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و به منظور اولویت‌بندی صلاحیت‌های فوق، از روش تحلیل سلسله‌مراتبی استفاده شد. به منظور بررسی درجه اعتبار و پایایی ماتریس‌های مقیاسات زوجی، پس از جمع‌آوری ۱۵ پرسشنامه، نرخ ناسازگاری برای هر یک محاسبه گردید و پرسشنامه‌هایی که نرخ ناسازگاری آنها از ۰/۱ بیشتر بود مجدداً به پاسخ‌دهندگان بازگردانده شد تا در پاسخ‌های خود تجدیدنظر کنند. بدین ترتیب تمامی پرسشنامه‌هایی که مبنای محاسبات قرار گرفتند، دارای درجه ناسازگاری کمتر از ۰/۱ بودند یعنی پرسشنامه دارای روایی و پایایی است. پس از اطمینان از سازگار بودن پاسخ‌ها، اولویت‌بندی‌ها صلاحیت‌ها صورت گرفت. تحلیل داده‌های تحقیق با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس^۱ نسخه ۱۶ و نرم‌افزار اکسپرت چویس^۲ انجام شد. این نرم‌افزار یک بسته نرم‌افزاری به منظور انجام تجزیه و تحلیل‌های مورد نیاز تحلیل سلسله‌مراتبی است. این نرم‌افزار سیستمی برای تجزیه و تحلیل، همزمان‌سازی و تعدیل تصمیم‌گیری‌ها و ارزیابی‌های پیچیده است.

یافته‌های پژوهش

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش در جدول ۲ خلاصه شده است که شامل جنسیت، سن، آخرین مدرک تحصیلی و سابقه کار است.

۱. SPSS

۲. Expert Choice

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پژوهش

	زن		مرد	
جنسیت	۴۰ درصد	۶۰ درصد		
	(۲۰ نفر)	(۳۰ نفر)		
سابقه کار	۱-۵ سال	۶-۱۰ سال	۱۱-۱۵ سال	۱۶-۲۰ سال
	۱۶ درصد (۸ نفر)	۴۴ درصد (۲۲ نفر)	۲۲ درصد (۱۱ نفر)	۶ درصد (۳ نفر)
سن	۲۰-۳۰ سال	۳۱-۴۰ سال	۴۱-۵۰ سال	۵۱-۶۰ سال
	۱۶ درصد (۸ نفر)	۴۸ درصد (۲۴ نفر)	۳۰ درصد (۱۵ نفر)	۴ درصد (۲ نفر)
تحصیلات	دیپلم	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری
	۲ درصد (۱ نفر)	۵۴ درصد (۲۷ نفر)	۴۲ درصد (۲۱ نفر)	۲ درصد (۱ نفر)

مأخذ: یافته‌های پژوهش

مطابق جدول ۲، اکثر شرکت‌کنندگان در پژوهش (۶۰ درصد) مرد بودند. اکثر نمونه‌های تحقیق (۴۴ درصد) بین ۶ تا ۱۰ سال سابقه کاری داشتند. همچنین، اکثر نمونه تحقیق (۴۸ درصد) در دامنه سنی بین ۳۱ تا ۴۰ سال و کمترین میزان (۲ درصد) در دامنه سنی ۶۱ سال و بیشتر قرار داشتند و ۵۴ درصد از آنها دارای تحصیلات کارشناسی بودند. در ادامه، از آزمون t تک‌نمونه‌ای به منظور توصیف وضعیت متغیرهای تحقیق استفاده شد.

جدول ۳. میانگین آزمون

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد
۰/۸۷۴۲	۶/۱۸۱۵	۴/۴۵۶۰	۵۰
۰/۷۲۱۶	۵/۱۰۲۵	۴/۴۶۲۹	۵۰
۰/۶۶۸۵	۴/۷۲۶۸	۴/۳۹۲۰	۵۰

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۴. سطح معناداری آزمون

میانگین	مقدار آزمون جامعه	درجه آزادی	سطح معناداری دوطرفه	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵٪	
					پایین	بالا
					ارزش مورد آزمون = ۳	
صلاحیت شناختی	۱۶/۶۵۵	۴۹	۰	۱/۴۵۶۰۰	۱/۲۸۰۳	۱/۶۳۱۷
صلاحیت نگرشی	۲۰/۲۷۲	۴۹	۰	۱/۴۶۲۸۶	۱/۳۱۷۸	۱/۶۰۷۹
صلاحیت مدیریتی	۲۰/۸۲۴	۴۹	۰	۱/۳۹۲۰۰	۱/۲۵۷۷	۱/۵۲۶۳

مأخذ: یافته‌های پژوهش

با توجه به جداول ۳ و ۴، میانگین متغیرهای تحقیق، اختلاف معناداری با عدد ۳ دارند. بنابراین با اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت: سه صلاحیت (شناختی، نگرشی، مدیریتی) در ارزیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی تأثیرگذار بوده است. صلاحیت شناختی (کد A) دارای ۵ زیرمجموعه، صلاحیت نگرشی (کد B) دارای ۷ زیرمجموعه و صلاحیت مدیریتی (کد C) دارای ۱۵ زیرمجموعه به شرح جدول ۵ است.

جدول ۵. کدگذاری زیرمعیارهای صلاحیت‌های شناختی، نگرشی، مدیریتی

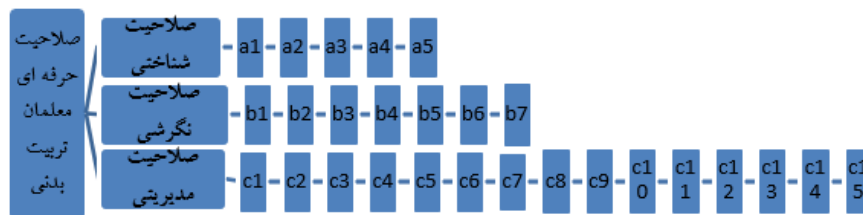
کد	معیار	زیرمعیارهای هر یک از صلاحیت‌ها
a1	صلاحیت شناختی	اطلاعات نسبت به توانایی‌ها، ارزش‌ها و علایق دانش‌آموزان
a2		چگونگی آموزش تربیت‌بدنی به دانش‌آموزان
a3		استفاده از روش‌های تدریس
a4		تسلط در ارزشیابی درس تربیت‌بدنی
a5		پرورش خلاقیت و حل مسئله دانش‌آموزان
b1	صلاحیت نگرشی	تعهد به یادگیری دانش‌آموزان
b2		احترام به تفاوت‌های قومی، فرهنگی، مذهبی دانش‌آموزان
b3		تعهد به ارزش‌ها و قوانین جامعه
b4		علاقه به دانش‌آموزان و تدریس
b5		درک تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان
b6		تقویت حس کنجکاوی، بردباری، صداقت و نیکویی
b7		دارای روحیه شوخ‌طبعی، نشاط و انعطاف‌پذیری
C1	صلاحیت مدیریتی	توانایی تفکر عقلانی و قدرت استدلال
C2		الهام‌بخشی به دانش‌آموزان
C3		برنامه‌ریزی و سازماندهی

کد	زیرمعیارهای هر یک از صلاحیت‌ها	کد	معیار
C4	مدیریت کلاس		
C5	ایجاد انگیزه		
C6	استفاده بهینه از زمان		
C7	درگیر نمودن دانش‌آموزان در تدریس		
C8	روش‌های کار مشارکتی در کلاس درس		
C9	برقراری ارتباط با همکاران		
C10	تعامل با دانش‌آموزان و همکاران		
C11	استفاده از منابع مدرسه و جامعه برای پیشرفت		
C12	خلق روش‌های جدید و نوآوری در روش‌های آموزشی		
C13	قدرت بیان و توانایی گوش دادن		
C14	پرورش خودشکوفایی، مسئولیت شهروندی دانش‌آموزان		
C15	بازخوردهای منظم به دانش‌آموزان و والدین		

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جهت اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی از روش تحلیل سلسله‌مراتبی استفاده شد. جهت انجام کلیه مسائل تصمیم‌گیری در تحلیل سلسله‌مراتبی اعم از انتخاب گزینه و یا اولویت‌بندی گزینه‌ها تشکیل درخت مسئله (تصمیم) ضروری است. لذا پس از کدبندی معیارها و زیرمعیارها درخت مسئله به صورت شکل ۲ ترسیم شد.

شکل ۲. درخت مساله

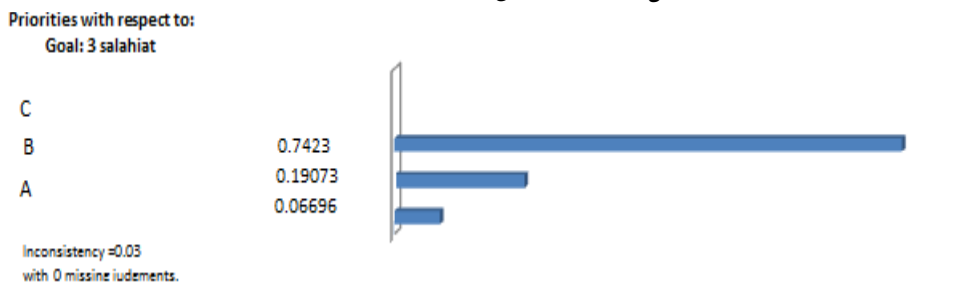

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نرخ سازگاری ماتریس ترکیبی براساس خروجی نرم‌افزار ۰/۰۳ به دست آمد که با توجه به اینکه بیشتر از ۰/۱ می‌باشد، ناسازگاری وجود دارد. همانگونه که خروجی نرم‌افزار نشان می‌دهد صلاحیت مدیریتی (مؤلفه C) با ضریب ۰/۷۴۲۳ مهمترین صلاحیت از نظر اولویت

قرار گرفت. صلاحیت نگرشی (مؤلفه B) با ضریب ۰/۱۹۰۷۳ در رتبه دوم و صلاحیت شناختی (مؤلفه A) با ضریب ۰/۰۶۶۹۶ در اولویت آخر قرار گرفت (شکل ۳).

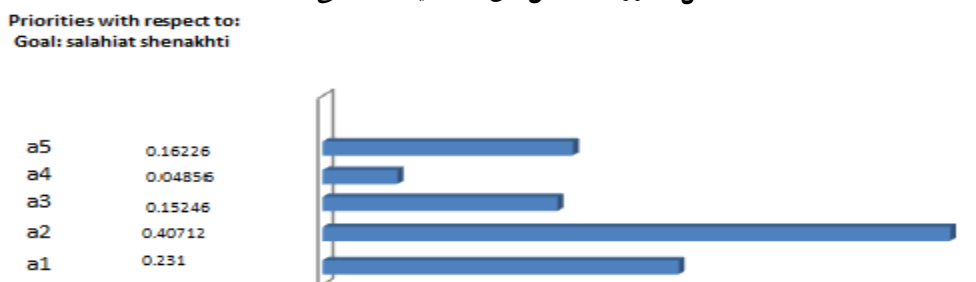
شکل ۳. وزن شاخص‌های سه صلاحیت

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نرخ سازگاری ماتریس ترکیبی براساس خروجی نرم‌افزار ۰/۰۲ به دست آمد که با توجه به اینکه بیشتر از ۰/۱ می‌باشد، ناسازگاری وجود دارد. همانگونه که خروجی نرم‌افزار نشان می‌دهد گویه a2 (نسبت به چگونگی آموزش تربیت‌بدنی به دانش‌آموزان اطلاعات دارم) با ضریب ۰/۴۰۷۱۲ مهمترین گویه است. همچنین گویه a4 (نسبت به ارزشیابی درس تربیت‌بدنی تسلط دارم) با ضریب ۰/۰۴۸۵۶ در اولویت آخر قرار گرفت (شکل ۴).

شکل ۴. وزن شاخص‌های صلاحیت شناختی

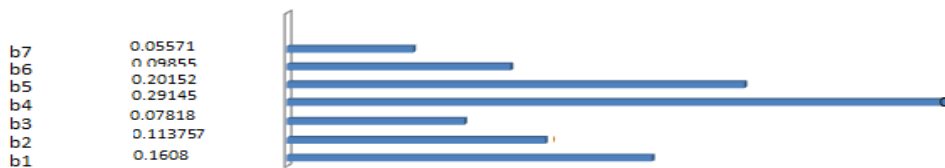
مأخذ: یافته‌های پژوهش

نرخ سازگاری ماتریس ترکیبی براساس خروجی نرم‌افزار ۰/۰۱ به دست آمد که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۱ می‌باشد، ناسازگاری وجود ندارد. همانگونه که خروجی نرم‌افزار نشان می‌دهد گویه b4 (به دانش‌آموزان و تدریس عشق و علاقه دارم) با ضریب ۰/۲۹۱۴۵

مهمترین گویه است. همچنین گویه b7 (دارای روحیه شوخ طبعی، نشاط و انعطاف پذیری هستم) با ضریب ۰/۰۵۵۷۱ در اولویت آخر قرار گرفت (شکل ۵).

شکل ۵. وزن شاخص‌های صلاحیت نگرشی

Priorities with respect to:
Goal: salahiati negareshi

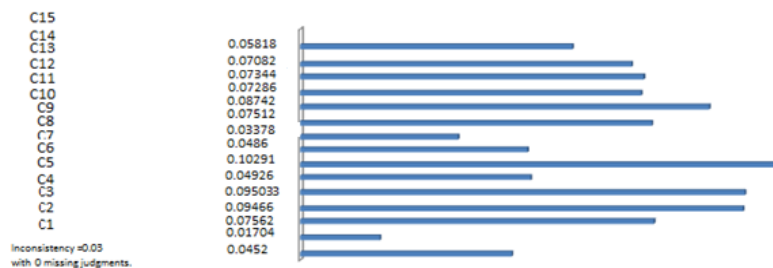

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نرخ سازگاری ماتریس ترکیبی براساس خروجی نرم افزار ۰/۰۶ به دست آمد که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۱ می باشد، ناسازگاری چندانی وجود ندارد. همانگونه که خروجی نرم افزار نشان می دهد گویه CV (در درگیر نمودن دانش آموزان برای کمک به تدریس و درگیر کردن آنان در جهت یادگیری مادام العمر توانایی لازم را دارم) با ضریب ۰/۱۰۲۹۱ مهمترین گویه است. همچنین گویه C2 (مهارت الهام بخشی به دانش آموزان از طریق معرفی افراد الگو را دارم) با ضریب ۰/۰۱۷۰۴ در اولویت آخر قرار گرفت (شکل ۶).

شکل ۶. وزن شاخص‌های صلاحیت مدیریتی

Priorities with respect to:
Goal: salahiati modiriati

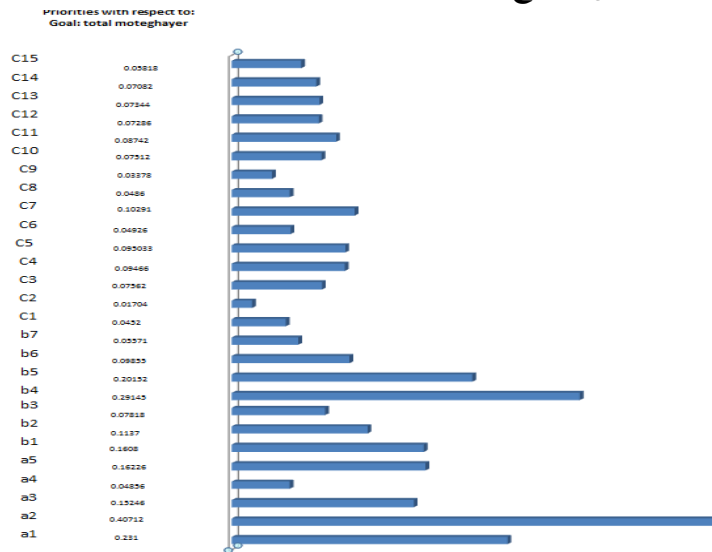
Inconsistency = 0.03
with 0 missing judgments.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

رتبه بندی (وزن گذاری) کلیه مؤلفه‌ها و گویه‌ها نشان می دهد گویه a2 (نسبت به چگونگی آموزش تربیت بدنی به دانش آموزان اطلاعات دارم) با ضریب ۰/۴۰۷۱۲ مهمترین

گویه است و گویه b4 (به دانش آموزان و تدریس عشق و علاقه دارم) با ضریب ۰/۲۹۱۴۵ جایگاه دوم را داشت. همچنین گویه C2 (مهارت الهام‌بخشی به دانش آموزان از طریق معرفی افراد الگو را دارم) با ضریب ۰/۰۱۷۰۴ در اولویت آخر قرار گرفت (شکل ۷).

شکل ۷. نتایج رتبه‌بندی (وزن‌گذاری) کلیه مؤلفه‌ها و گویه‌ها

مأخذ: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

معلمان به‌عنوان مهمترین منبع برای سیستم‌های آموزشی شناخته می‌شوند زیرا معلمان حرفه‌ای قضاوت‌ها، اقدامات و تصمیمات مرتبط به کار خود را براساس یک سیستم تخصصی، منظم و مجموعه علمی از دانش و ارزش‌های مشترک حرفه‌ای استوار می‌کنند و همواره باید در کار خود صلاحیت‌های حرفه‌ای بیشتر را ایجاد کنند (Mezza, 2022). بنابراین، برای اطمینان از شیوه‌های تدریس مؤثر و ارائه آموزش عالی، برنامه‌های توسعه حرفه‌ای که به‌خوبی طراحی شده باشند، بسیار حیاتی هستند (Dahri, et al., 2024). بدین ترتیب، یادگیری حرفه‌ای معلمان به‌طور فزاینده‌ای به‌عنوان ابزاری کلیدی برای حمایت از دانش آموزان و تجهیز آنها به مهارت‌های ضروری برای موفقیت در تحصیلات عالی و ورود به زندگی کاری در قرن بیست و یکم، مورد توجه قرار گرفته است (Can, et al., 2024). پژوهش حاضر با

هدف اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر انجام شده است. طبق نتایج تحلیل سلسله‌مراتبی، صلاحیت مدیریتی رتبه اول، صلاحیت نگرشی رتبه دوم و صلاحیت شناختی رتبه سوم را داشتند.

در بین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر، صلاحیت مدیریتی در جایگاه نخست قرار گرفت. در توجیه یافته‌ها در این بخش از پژوهش، باید گفت مدیریت کلاس درس، هدایت دانش‌آموزان به سمت اهداف مطلوب است. این اهداف براساس نیاز دانش‌آموزان و جامعه تعریف می‌شود. در این میان، معلم به مهارت سازمان‌یافته نیاز دارد تا شرایط را برای یادگیری به وجود بیاورد (ملا محمد آغبلاخی و همکاران، ۱۴۰۲). مهارت‌های مدیریتی برای یک معلم تربیت‌بدنی، تنها به آموزش ورزش و فعالیت‌های بدنی محدود نمی‌شود بلکه طیف وسیعی از توانایی‌های حیاتی مانند مدیریت کلاس، سازماندهی، ارتباطات و رهبری را نیز شامل می‌شود. این مهارت‌ها شامل توانایی برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی درس و هدایت مؤثر فرآیند آموزش، مهارت‌های کار تیمی و همکاری، حفظ انضباط در کلاس و آشکار کردن پتانسیل دانش‌آموزان است (Ryskaliyev, et al., 2024). نیکنامی و کریمی (۱۳۸۸) و همچنین عابدی و همکاران (۱۳۸۴) نیز در تحقیقات خود صلاحیت‌های مدیریتی را به‌عنوان یک صلاحیت اثرگذار در بین معلمان مورد تأکید قرار می‌دهند که از این حیث با نتایج تحقیق حاضر همسو می‌باشد.

صلاحیت‌های نگرشی که در رتبه دوم اولویت قرار گرفته‌اند، یک عامل مهم و مؤثر بر علاقه معلم به یک سبک خاص آموزشی است. نگرش را می‌توان به‌عنوان ارزیابی مثبت یا منفی از باورها، نیت‌ها یا اقدامات تعریف کرد. نگرش یک گرایش روانشناختی است که یک موجودیت خاص را به‌عنوان مطلوب یا نامطلوب ارزیابی می‌کند. نگرش معلمان بر آنچه دانش‌آموزان یاد می‌گیرند و چگونه یاد می‌گیرند، تأثیر می‌گذارد و عامل اصلی مؤثر بر کسب دانش و انگیزه برای یادگیری است. در این چارچوب، نگرش همچنین می‌تواند به‌عنوان یک مفهوم ذهنی تعریف شود که احساسات مثبت یا منفی را نسبت به یک استراتژی آموزشی توصیف می‌کند. معلمی که نگرش مثبتی داشته باشد، می‌تواند محیطی را ایجاد و دانش‌آموزان را به داشتن نگرش مثبت نسبت به مطالعه یک موضوع یا رفتار خاص تشویق کند (Chiriacescu, et al., 2023). صلاحیت نگرشی شامل باورها، احساسات و ادراکات معلمان درباره ارزش، مزایا، چالش‌ها و اهمیت آموزش فراگیر بود. قصدهای رفتاری برای

اجرای آموزش فراگیر، نشان‌دهنده میل و آمادگی معلمان برای مشارکت در شیوه‌های تدریس فراگیر است. این قصدها، تعهد معلمان برای ادغام راهبردهای فراگیر، انطباق روش‌های تدریس و ایجاد محیط کلاسی متنوع و حمایتی را نشان می‌دهد (Yang, et al., 2024). در اثرگذاری صلاحیت‌های نگرشی به‌عنوان یک صلاحیت مهم در بین معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر، نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات یانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۴)، چیریاسکو و همکاران^۲ (۲۰۲۳)، میرحسینی و همکاران (۱۳۹۸)، هنری (۱۳۹۷) و سیف‌پناهی و شعبانی‌قجر (۱۳۹۵) همسو است. این محققان نیز در تحقیقات خود، اثرگذاری صلاحیت‌های نگرشی - رفتاری را در امر تدریس در بین معلمان مورد تأکید قرار داده‌اند. صلاحیت‌های شناختی که اولویت سوم را در بین سایر صلاحیت‌ها به خود اختصاص داده است، عاملی کلیدی در فرآیند یادگیری تدریس شناسایی شده است. این صلاحیت شامل توانایی‌های ذهنی گسترده‌ای هستند که برای اتوماتیک شدن شیوه‌های اساسی تدریس و ارتقای توانمندی‌های معلمان ضروری است. صلاحیت شناختی همراه با ارزیابی که به‌طور درونی در آماده‌سازی معلمان نهادینه شده، به رشد و بهبود خود کار شیوه‌های تدریس منجر می‌شود. این صلاحیت همچنین چارچوبی عملی را برای ارتقای تفکر دانش‌آموزان فراهم می‌آورد (Komariah, et al., 2023). همچنین، عملکرد شناختی به توانایی‌ها و مهارت‌هایی مانند حافظه، توجه و تفکر اشاره دارد که برای یادگیری، الگوبرداری از رفتار و دستیابی به اهداف شخصی ضروری است (D.Borag, 2022). اثرگذاری صلاحیت‌های شناختی به‌عنوان یک صلاحیت مهم حرفه‌ای در تحقیق حاضر با نتایج تحقیق میرحسینی و همکاران (۱۳۹۸)، سیف‌پناهی و شعبانی‌قجر (۱۳۹۵)، نیکنامی و کریمی (۱۳۸۸) و انگوتی (۱۳۹۲) همسو می‌باشد. نتایج تحقیقات محققان مذکور، صلاحیت‌های شناختی را به‌عنوان یک صلاحیت مهم حرفه‌ای برای معلمان تربیت‌بدنی و نیز برای معلمان آموزش عمومی در اصفهان مورد تأکید قرار می‌دهد که با نتایج تحقیق حاضر همسو است. تقسیم‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در پژوهش‌های مختلف انجام شده است که به برنامه‌ریزان و سیاستگذاران تربیت‌بدنی، در توسعه و بهبود روند انتخاب معلمان کمک

۱. Yang, L., et al.

۲. Chiriacescu, F.S., et al.

می‌کند. در پژوهش صالحی و خلیج (۱۴۰۱)، چهار حوزه اصلی صلاحیت‌های آموزشی (توانایی‌های مرتبط با تدریس و یادگیری)، صلاحیت‌های فناورانه (استفاده از ابزارهای دیجیتال و فناوری‌های نوین)، صلاحیت‌های مشارکتی (توانایی همکاری و تعامل با همکاران و دانش‌آموزان) و صلاحیت‌های مرتبط با خلاقیت آموزش (نوآوری در روش‌های تدریس) را برای شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان برای آموزش بازی‌محور در مدارس ابتدایی معرفی کرده است که در مقابل، پژوهش حاضر به ۳ صلاحیت شناختی، نگرشی و مدیریتی اشاره داشت. همچنین، از نظر نیکنامی و کریمی (۱۳۸۸)، وضع موجود صلاحیت‌های معلمان آموزش عمومی در اصفهان نشان می‌دهد که در ابعاد شخصیتی و اخلاقی، معلمان در وضعیت بالاتر از سطح متوسط قرار دارند ولی در مؤلفه‌های مدیریتی، رفتاری-شناختی و آموزشی در سطح متوسط و در ابعاد آموزشی، فناوری، توسعه حرفه‌ای، فکری و تدریس از وضعیت ضعیفی برخوردار هستند. تنها در تأثیرگذاری مؤلفه‌های شناختی و مدیریتی با تحقیق حاضر همراستا بوده است. باین‌وجود، هدف اصلی هر دو مقاله بهبود کیفیت آموزش و تدریس در منطقه‌ای متفاوت بوده است. همچنین هر دو مقاله به شناسایی و تحلیل صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان پرداخته‌اند ولی در رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای متفاوت بوده‌اند. دلیل این تفاوت نوع رویکرد، زمینه تحقیق، جامعه آماری و روش‌شناسی دو پژوهش است. محققان صلاحیت‌های معلمان اصفهان را به ۳ بخش شخصی، مدیریتی، اخلاقی تقسیم‌بندی کردند که در تأثیرگذاری مؤلفه مدیریتی با تحقیق حاضر همسو بوده است؛ هر دو مقاله بر اهمیت بهبود صلاحیت‌های معلمان و تأثیر آن بر پیشرفت دانش‌آموزان در منطقه‌ای متفاوت تأکید داشتند و از ابزارهای جمع‌آوری داده‌های مشابه استفاده کرده‌اند. باین‌حال، تفاوت در دامنه، هدف و روش‌شناسی آنها باعث تمرکز بر جنبه‌های متفاوتی از صلاحیت‌های معلمان شده است (عابدی و همکاران، ۱۳۸۴). هنری (۱۳۹۷) نیز مانند تحقیق حاضر به رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تهران با مؤلفه‌های صلاحیت رفتاری، صلاحیت فکری، صلاحیت‌های تدریس، صلاحیت فناوری، صلاحیت آموزشی، صلاحیت توسعه حرفه‌ای و صلاحیت اخلاق حرفه‌ای پرداخت و بیان کرد که مؤلفه‌های صلاحیت آموزشی و توسعه حرفه‌ای بیشترین بار عاملی و همچنین مؤلفه صلاحیت فناوری کمترین میزان بار عاملی را به خود اختصاص داده است. باین‌وجود، در تأثیرگذاری صلاحیت نگرشی-رفتاری با تحقیق حاضر همراستا بوده و همچنین نتیجه‌گیری مشابه با پژوهش حاضر

داشته و بیان کرده است که توسعه حرفه‌ای معلمان، نقش کلیدی در آموزش دانش‌آموزان دارد. تفاوت در جمعیت‌های آماری، روش و مناطق مورد مطالعه منجر به تفاوت در نتایج و اولویت‌بندی‌های متفاوت در صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان شده است. محققی دیگر اظهار داشت که اکثر معلمان و دانش‌آموزان شهرستان بهارستان، صلاحیت‌های سه‌گانه (شناختی، مهارتی، عاطفی) را برای معلمان تربیت‌بدنی لازم و ضروری دانسته‌اند. در حالی که این پژوهش و تحقیق حاضر هر دو به اهمیت توسعه صلاحیت‌های معلمان تأکید داشته‌اند، تفاوت در نوع صلاحیت‌هایی مانند نگرشی در مقابل عاطفی، مدیریتی در مقابل مهارتی نشان‌دهنده رویکردهای مختلف آنها به بهبود کیفیت آموزش است. این تفاوت‌ها ممکن است به دلیل تفاوت در اهداف، جامعه آماری و دیدگاه‌های پژوهشگران در رابطه با نیازهای آموزشی معلمان تربیت‌بدنی باشد. همراستی در تأکید بر صلاحیت‌های شناختی نشان می‌دهد که دانش و توانایی‌های فکری معلمان، به‌عنوان یک مؤلفه اساسی در بهبود تدریس در هر دو مطالعه مهم است (انگوتی، ۱۳۹۲). علاوه بر این، میرحسینی و همکاران (۱۳۹۸)، بعدهای صلاحیت رفتاری، عاطفی، شناختی و مهارتی و آموزشی را از مهمترین و ضروری‌ترین صلاحیت‌ها برای معلمان تربیت‌بدنی از نگاه خبرگان و متخصصان تربیت‌بدنی دانستند که در عامل اثرگذاری مؤلفه شناختی با تحقیق حاضر همسو بوده است. تمرکز مشترک بر صلاحیت‌های شناختی این مقاله با تحقیق حاضر نشان می‌دهد که آگاهی و مهارت‌های تحلیلی معلمان عنصر بنیادی در ارتقای فرآیند تدریس محسوب می‌شود. اختلافات این مقاله با پژوهش حاضر در نوع صلاحیت‌های بررسی شده (مانند نگرشی در مقابل عاطفی یا مدیریتی در برابر مهارتی) بازتاب تفاوت در رویکردهای پژوهشی برای بهبود کیفیت آموزشی است که این تفاوت‌ها می‌تواند به دلیل مقاصد مختلف هر پژوهش، روش و ویژگی‌های خاص جامعه آماری باشد. از نظر پژوهشگران دیگر، صلاحیت‌های معلمان را صلاحیت‌های فنی، آموزشی، سازماندهی، ارتباطات، دانش، رفتاری-شناختی تخصصی دانستند که صلاحیت فنی در رتبه آخر و صلاحیت رفتاری-شناختی بیشترین رتبه را نسبت به سایر صلاحیت‌ها دارد. این مقاله و تحقیق حاضر هر دو بر اهمیت صلاحیت‌های شناختی معلمان تأکید دارند. در هر دو مطالعه، صلاحیت شناختی به‌عنوان عاملی کلیدی در بهبود عملکرد و کیفیت تدریس معلمان معرفی شده است. تفاوت این مقاله با پژوهش حاضر در نوع صلاحیت‌های مورد بررسی است و رویکردهای پژوهشی گوناگون ناشی از اهداف

متفاوت مطالعات، روش و ویژگی‌های خاص جوامع آماری آنها است (سیف‌پناهی و شعبانی، ۱۳۹۵) زیرا از نظر دی‌بوراگک^۱ (۲۰۲۲) صلاحیت‌های اجتماعی-عاطفی به‌طور معناداری رابطه بین ارزیابی معلمان و عملکرد شناختی را میانجی‌گری می‌کند و بر اهمیت تقویت این صلاحیت‌ها برای بهبود عملکرد شناختی معلمان تأکید دارد. این مقاله و پژوهش حاضر هر دو به اهمیت صلاحیت‌های شناختی معلمان تأکید داشت. این مقاله به‌طور غیرمستقیم به این صلاحیت از طریق عملکرد شناختی اشاره داشت در حالی که پژوهش حاضر مستقیماً به ارزیابی و رتبه‌بندی این صلاحیت پرداخته است. این مقاله و پژوهش حاضر هر دو در تأکید بر نقش حیاتی صلاحیت‌های شناختی هم نظر هستند اما در نوع صلاحیت‌های مورد مطالعه (اجتماعی-عاطفی در برابر نگرشی و مدیریتی) و روش‌های پژوهشی به کار رفته تفاوت دارند که این تفاوت‌ها از اهداف متمایز تحقیقاتی و مقتضیات خاص جامعه آماری هر یک ناشی می‌شود.

ریسکالیف و همکاران^۲ (۲۰۲۴) بیان کردند که استعاره‌های تولید شده توسط معلمان تربیت‌بدنی و ورزش در مورد ویژگی‌های مدیریتی‌شان مشابه هستند و نشان‌دهنده برداشت‌های مثبت از دیدگاه‌های مدیریتی آینده آنها می‌باشد که این مقاله و پژوهش حاضر هر دو به بررسی صلاحیت‌های مدیریتی معلمان تربیت‌بدنی پرداخته‌اند اما رویکردهای مختلفی داشتند. پژوهش ریسکالیف و همکاران (۲۰۲۴) به تحلیل کیفی و استفاده از استعاره‌ها برای درک بهتر ویژگی‌های مدیریتی معلمان پرداخته در حالی که تحقیق حاضر از رویکرد کمی برای رتبه‌بندی و ارزیابی این صلاحیت‌ها استفاده کرده است. هر دو مقاله نشان می‌دهند که صلاحیت‌های مدیریتی نقش مهمی در عملکرد معلمان و ایجاد محیط آموزشی مناسب دارند هرچند جایگاه آنها در اولویت‌بندی کلی صلاحیت‌ها متفاوت است. تفاوت در روش‌های جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها (کیفی در مقابل کمی) به تفاوت در نتایج و نحوه نمایش اهمیت صلاحیت‌ها دو پژوهش منجر شده است. علاوه بر این، پژوهش در تأثیرگذاری صلاحیت نگرشی با یافته یانگ و همکاران (۲۰۲۴) همراستا بوده است. آنها

۱. D. Borag, E.G.

۲. Ryskaliyev, S., et al.

دریافتند که نگرش‌ها، باورهای کنترلی و هنجارهای ذهنی معلمان درباره آموزش فراگیر^۱ به‌طور قابل توجهی بر نیت‌های آنها در آموزش و به دنبال آن بر رفتارها تأثیر می‌گذارد. نیت‌ها و رفتارهای معلمان بر مهارت‌های اجتماعی و تحصیلی دانش‌آموزان نقش بسزایی دارد زیرا نگرش‌های معلمان نسبت به آموزش فراگیر، ارزیابی کلی آنها از فراگیری در آموزش را منعکس می‌کند. بنابراین، درحالی‌که هر دو تحقیق بر اهمیت شایستگی‌های معلمان تأکید دارند، این مقاله به تأثیر کیفی نگرش‌ها و رفتارها در بهبود شایستگی‌های دانش‌آموزان می‌پردازد. همچنین پژوهش حاضر به رتبه‌بندی کمی شایستگی‌های معلمان پرداخته و دلیل تفاوت‌ها در روش‌شناسی، جامعه آماری، اهداف و ابزارهای مورد استفاده دو پژوهش است. بر این اساس، یافته تعیین صلاحیت شناختی به‌عنوان مهمترین و صلاحیت مدیریتی به‌عنوان کم‌اهمیت‌ترین صلاحیت با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی به‌عنوان نوآوری پژوهش حاضر مطرح شد زیرا در پژوهش‌های پیشین به آن پرداخته نشده است. در نتیجه تحقیق حاضر می‌تواند به توسعه دانش نظری در حوزه تعیین معلمان تربیت‌بدنی با صلاحیت منجر شود. همچنین نتایج حاصل از این تحقیق به ارزیابی معلمان ورزش توسط آموزش و پرورش کمک می‌کند و نشان می‌دهد که اگر فاکتورهای معلم ورزش باصلاحیت از جمله دانش و علاقه و مهارت توسط متخصصان ارزیابی شود بسیاری از دانش‌آموزان به زنگ ورزش علاقمند می‌شوند. برنامه‌ریزان و سیاستمداران حوزه تربیت‌بدنی از نتایج تحقیق حاضر می‌توانند برای انتخاب معلمان شایسته کمک بگیرند که در نتیجه با توجه به تأثیر مستقیم که بر علاقه دانش‌آموزان به درس تربیت‌بدنی دارد، زمینه‌های تحرک بیشتری را برای آنها فراهم می‌کند. همین‌طور باید خاطر نشان کرد که از اولین نشانه‌های یک معلم باصلاحیت، صلاحیت شناختی است و وقتی کارشناسان فاکتورهای صلاحیت شناختی را در معلم بررسی می‌کنند، در واقع مطلع می‌شوند که معلم نسبت به چگونگی آموزش به دانش‌آموزان علم دارد. در نتیجه وجود این معلمان در نحوه سیاست‌گذاری و رشد در حوزه ورزش در آینده یک شهر کمک‌کننده است. بر این اساس می‌توان گفت که معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر از چگونگی آموزش تربیت‌بدنی به دانش‌آموزان اطلاع کافی داشته و

با انتخاب روش تدریس مناسب و تسلط به ارزشیابی دروس به پرورش خلاقیت در دانش - آموزان این شهرستان پرداخته‌اند.

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر و اینکه ۳ صلاحیت شناختی، نگرشی و مدیریتی، در ارزیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی تأثیرگذار بوده است، پیشنهاد می‌شود اداره کل آموزش و پرورش شهرستان نوشهر در ارزشیابی معلمان تربیت‌بدنی به مؤلفه‌های صلاحیت‌های حرفه‌ای آنها توجه ویژه داشته باشد. با توجه به اینکه در نتایج تحقیق حاضر، صلاحیت‌های مدیریتی در بین معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر در بالاترین رتبه قرار گرفته است، به منظور ارتقا و بهبود هرچه بیشتر صلاحیت‌های مدیریتی، پیشنهاد می‌شود که مدیران مدارس شهرستان نوشهر با برگزاری دوره‌های آموزشی خاص در زمینه مدیریت کلاس و مهارت‌های رهبری به تمامی معلمان از جمله معلمان جدید اقدام نمایند. به‌علاوه، با توجه به اینکه در این تحقیق صلاحیت نگرشی در جایگاه دوم رتبه‌بندی شد، پیشنهاد می‌شود آموزش و پرورش شهرستان نوشهر با برگزاری جلساتی، از مدیران و دیگر معلمان باتجربه و برتر جهت تبادل تجربیات و نشست‌های گروهی دعوت به عمل آورد تا به معلمان جدید کمک نمایند که بتوانند نگرش‌های خود را نسبت به تدریس بهبود بخشند. همچنین، از آنجا که در بین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، صلاحیت‌های شناختی نقش مهمی دارند، از این رو به برنامه‌ریزان دوره‌های تربیت معلمان پیشنهاد می‌شود از طریق برنامه‌های یادگیری خودگردان با منابع آنلاین، کتاب‌ها، مقالات و دوره‌های آموزشی معتبر طراحی و معرفی کنند تا معلمان تحت تدریس بتوانند به‌روز بمانند و مهارت‌های خود را بهبود بخشند و در جهت حفظ و ارتقای مهارت‌ها در بین خود بکوشند.

با توجه به اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر که براساس آن، صلاحیت‌های مدیریتی رتبه اول، صلاحیت‌های نگرشی رتبه دوم و صلاحیت‌های شناختی رتبه سوم را به‌دست آورده است و هر سه صلاحیت در ارزیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تأثیرگذار بوده است، ارائه بودجه و برنامه‌ریزی مناسب در برگزاری دوره‌های آموزشی پیشرفته، در افزایش صلاحیت‌ها و شایستگی‌های معلمان می‌تواند ثمربخش باشد. همچنین، با توجه به اهمیت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان و نقش و اثرگذاری معلمان در افزایش علاقه دانش‌آموزان به ورزش و تربیت‌بدنی، به نظر می‌رسد سنجیدن شایستگی‌های معلمان توسط متصدیان آموزش و پرورش برای اتخاذ انتخاب

درست معلمان نقش مهمی ایفا می‌کند به گونه‌ای که می‌توان از طریق ارزیابی‌های منظم، کلاس‌ها و دوره‌های ضمن خدمت، سطح توانمندی معلمان را افزایش داد و به‌روزرسانی کرد. از این رو پیشنهاد می‌شود بررسی و تحلیل سوابق کاری معلمان در دستور کار قرار بگیرد. در پایان، پیشنهاد می‌شود تحقیقات بیشتری در خصوص بررسی سطح صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در شهرستان‌های مجاور صورت گرفته و نتایج آنها با نتایج حاصل از این تحقیق مقایسه شود. همچنین، موانع مدیریتی در جهت افزایش سطح صلاحیت معلمان تربیت‌بدنی مورد مطالعه بیشتری قرار گیرد.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ گونه تضاد منافی ندارند.

سپاسگزاری

از تمامی معلمان تربیت‌بدنی شهرستان نوشهر که با ارائه نظرات ارزشمند خود ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، صمیمانه سپاسگزاریم.

ORCID

Seyedeh Maedeh Naghibi <https://orcid.org/0009-0009-9983-6492>
Neyresi
Maryam Mokhtari Dinani <https://orcid.org/0000-0003-0621-2760>
Parstoo Osanloo <https://orcid.org/0000-0003-4218-1201>

منابع

احمدی، مریم، نظری، شهرام و بخت، معصومه. (۱۴۰۲). تأثیر توانمندسازی روانشناختی بر توسعه فردی معلمان تربیت‌بدنی شهر تهران با نقش میانجیگری چابکی یادگیری. *فصلنامه تعلیم و تربیت*، ۳۹(۲)، ۴۹-۶۴. <https://qjoe.ir/article-1-3060-fa.html>

امین‌بیدختی، علی‌اکبر، پرداختچی، محمدحسن و علی‌یاری، سعادت. (۱۴۰۱). بررسی معیارهای صلاحیت حرفه‌ای معلمان دوره ابتدایی (شهرستان پرنده). *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۶(۵۴)، ۳۴-۴۷. [20.1001.1.23831324.1401.16.56.3.0](https://doi.org/10.23831324.1401.16.56.3.0)

انگوتی، سمانه. (۱۳۹۲). بررسی مقایسه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی از دیدگاه شرکای برنامه درسی شهرستان‌های استان تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.

برنج‌فروش آذر، گیتی، ناظم، فتاح و افکنه، صغری. (۱۴۰۱). واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های صلاحیت حرفه‌ای معلمان با استفاده از منابع و اسناد معتبر علمی و نظر خبرگان. *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶(۳)، ۱۴۰-۱۶۵. <https://www.sid.ir/paper/1115463/fa>

پروین، نازدار، کشاورز، لقمان، فراهانی، ابوالفضل و رضایی صوفی، مرتضی. (۱۴۰۰). واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های ارتقای بالندگی حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر اساس گراند تئوری. *مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۸(۱)، ۱۱-۲۷. <https://sid.ir/paper/1066417/fa>

سروندی، اکرم. (۱۳۹۰). بررسی صلاحیت‌های حرفه‌ای مدیران مدارس از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس ابتدایی شهرستان پاکدشت. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

سیف‌پناهی، جبار و شعبانی‌عجر، سارا. (۱۳۹۵). بررسی وضعیت موجود صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ورزش شهر سنندج. همایش ملی تحولات علوم ورزشی در حوزه سلامت، پیشگیری و قهرمانی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین، قزوین.

شیخی مبارکه، بتول، سلیمی، مهدی و زاهدی، حمید. (۱۴۰۰). طراحی مدل اخلاق حرفه‌ای دبیران تربیت‌بدنی. *مطالعات اخلاق کاربردی (اخلاق)*، ۱۱(۴۱)، ۹۷-۱۲۵. <https://sid.ir/paper/411108/fa>

صالحی، پژمان و خلج، مهران. (۱۴۰۱). شناسایی و تبیین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان برای اجرای برنامه‌های آموزشی مبتنی بازی در مدارس. *فناوری‌های آموزشی در یادگیری*، ۵(۱۶)، ۷۹-۱۲۱. <https://doi.org/10.22054/jti.2023.67173.1350>

عابدی، احمد، عریضی سامانی، سیدحمیدرضا و سبحانی‌نژاد، مهدی. (۱۳۸۴). بررسی میزان آشنایی معلمان دوره ابتدایی شهر اصفهان با نظریه‌های یادگیری و نحوه به کارگیری آنها در فرآیند تدریس. *پژوهش‌های آموزش و یادگیری*، ۱۲(۱۵)، ۶۳-۷۴.

فرمehنی فراهانی، محسن. (۱۳۹۳). فرهنگ توصیفی علوم تربیتی (ویرایش دوم). شباهنگ. فلاح، عاطفه، احمدی، پروین و رضازاده شیراز، فاطمه بیگم. (۱۳۹۴). شناسایی صلاحیت‌های حرفه‌ای مربیان دوره پیش‌دبستانی. *پژوهش‌های آموزش و یادگیری*، ۲۲(۶)، ۱۶۵-۱۸۲.

کریمی، فریبا. (۱۳۸۷). مطالعه صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دوره ابتدایی. رهبری و مدیریت آموزشی، ۲(۴)، ۱۶۴-۱۶۵. <https://sid.ir/paper/496882/fa>

ماجدی، پری‌سیماسادات، نادری، عزت‌اله و سیف‌نراقی، مریم. (۱۳۹۸). صلاحیت‌های معلمی متناسب با ویژگی‌های جهانی و اعتبارسنجی آن از دیدگاه مدیران و معلمان نمونه مدارس.

<https://sid.ir/paper/399412/fa>. ۱۰۴-۸۷، (۱)۷.

ملا محمد آغلاغی، محمد هادی، زینی، افشین، حسین پور، محمد و بافکار، زهرا. (۱۴۰۲). مدیریت کلاس درس. کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی در ایران.

<https://sid.ir/paper/1086135/fa>

میرحسینی، فرناز سادات، آقایی، نجف و صفاری، مرجان. (۱۳۹۸). طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۷(۱۷)، ۱۷-۳۴.

<https://sid.ir/paper/252138/fa>

نظری، شهرام، دیوکان، بهزاد و کوثری‌پور، محسن. (۱۳۹۹). تبیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی شهر تهران. فصلنامه علمی-پژوهشی تعلیم و تربیت، ۳۶(۱)، ۱۰۷-۱۲۴.

<https://qjoe.ir/article-1-2253-fa.html>

نظری، شهرام، هادوی، سیده‌فریده و ساعتچیان، وحید. (۱۴۰۱). مدل نیم‌رخ صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شهر تهران. فصلنامه علمی-پژوهشی تعلیم و تربیت، ۳۸(۲)، ۱۲۱-۱۳۸.

<http://qjoe.ir/article-1-2136-fa.html>

نیکنامی، مصطفی و کریمی، فریبا. (۱۳۸۸). صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان آموزش عمومی و ارائه چارچوب ادراکی مناسب. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-

<https://sid.ir/paper/127489/en>. ۲۲-۱، ۲۳(۲۳)، ۱-۲۲.

هلاکو، مرتضی. (۱۴۰۲). مطالعه رابطه بین شخصیت پویا با شایستگی‌های شغلی و اشتیاق شغلی در معلمان تربیت‌بدنی، دومین کنفرانس ملی تحقیقات کاربردی در علوم مدیریت و حسابداری

<https://civilica.com/doc/1970033>

نورین، قزوین، ایران. (۱۳۹۷). طراحی مدلی برای ویژگی‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی. مدیریت رفتار سازمانی در مطالعات ورزشی، ۵(۳)، ۵۵-۶۸.

<https://sid.ir/paper/398955/fa>

References

- Abedi, A., Arizi, H. R., & Nezhad, M. S. (2006). Investigating the familiarity of elementary school teachers in Isfahan with learning theories and their application in the teaching process. *Behavioral Expert*, 12(15), 75-63. <https://sid.ir/paper/46391/en> [In Persian]
- Ahmadi, M., Nazari, S., & Bakhit, M. (2022). The mediating role of learning agility in personal development through psychological empowerment of physical education teachers. *Journal of Education*, 39(2), 49-64. <https://qjoe.ir/article-1-3060-fa.html> [In Persian]

- Aminbeidokhti, A., Pardakhtchi, M. H., & Aliyari, S. (2022). Assessing professional qualifications of primary school teachers. *Journal of Research in Educational Systems*, 16(56), 34–47. <https://www.sid.ir/paper/1146485/fa> [In Persian]
- Angoti Galengadri, S. (2013). A comparative study of the professional competencies of physical education teachers from the perspective of curriculum partners in the counties of Tehran province. Faculty of Educational and Psychology. <https://elmnet.ir/doc/10684417-64541> [In Persian]
- Baumgartner, M. (2022). Professional competence(s) of physical education teachers: terms, traditions, modelling and perspectives. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 52(4), 550–557. <https://doi.org/10.1007/s12662-022-00840-z>
- Berenj Foroush Azar, G. B. F., Nazem, F., & Afkaneh, S. (2022). Analysis of dimensions and components of teacher 's professional competence using valid scientific sources and documents and expert 's opinions. *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 6(3), 140–165. <https://www.sid.ir/paper/1115463/fa> [In Persian]
- Can, H.C., Zorba, E. & İşim, A.T. (2024). The effect of blended learning on 21st- century skills and academic success in education of physical education teachers : A mixed method research. *Teaching and Teacher Education*, 145 (July 2024), 104614. <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0742051X2400146X>
- Chiriacescu, F.S., Chiriacescu, B., Grecu, A.E., Miron, C., Panisoara, I.O. & Lazar, I.M. (2023). Secondary teachers' competencies and attitude: A mediated multigroup model based on usefulness and enjoyment to examine the differences between key dimensions of STEM teaching practice. *PLOS ONE*, 18 (1 January), 1–32. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0279986>
- Dahl, K.K.B. (2024). Doubly situated teacher professionalism: School culture, personal narrations and becoming a teacher in Danish schools. *International Journal of Educational Development*, 107 (May 2024), 103047. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2024.103047>
- Dahri, N.A., Yahaya, N., Al-Rahmi, W.M., Noman, H.A., Alblehai, F., Kamin, Y. Bin, Soomro, R.B., Shutaleva, A. & Al-Adwan, A.S. (2024). Investigating the motivating factors that influence the adoption of blended learning for teachers ' professional development. *Heliyon*, 10(15), 34900 Research. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e34900>
- D. Borag, E.G. (2022). The mediating effect of social emotional competence on the relationship between teacher evaluation and cognitive performance among T.L.E. teachers. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 6(11), 937–945. <https://doi.org/10.47772/ijriss.2022.61147>
- Falah, A., Ahmadi, P., & Fatemeh Bigam Reza Zadeh Shiraz. (2015). Study professional qualifications of preschool's teachers. *Training &*

- [Learning Researches](https://sid.ir/paper/236033/en), 2(6), 53–67. <https://sid.ir/paper/236033/en> [In Persian]
- Farias, G.O., Graça, A., Maria, P., Batista, F., Desportos, C. De, Federal, U. & Catarina, D.S. (2012). Artigo original competências profissionais em educação física :uma abordagem ao longo da carreira docente. *Motriz, Rio Claro*, 18(4), 656–666. <https://doi.org/10.1590/S1980-65742012000400004>
- Farmahini Farahani, M. (2014). Descriptive culture of educational sciences (2nd ed.). Shabahang. [In Persian]
- Griban, G., Bosenko, A., Asauliuk, I., Topchii, M., Vysochan, L., Zamrozevuch-Shadrina, S., Orlyk, N., Pilipchuk, P., Skyrda, T., Bloschynskyi, I. & Shcherbatiuk, N. (2022). Professional and communicative competence of physical education instructors in postmodern education. *Postmodern Openings*, 13(4), 158–186. <https://doi.org/10.18662/po/13.4/512>
- Heemsoth, T. & Wibowo, J. (2020). Assessment of physical education teachers’ pedagogical content knowledge. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 50(September 2019), 308–319. <https://doi.org/10.1007/s12662-020-00643-0>
- Holako, M. (2023). Study of the relationship between dynamic personality and job competencies and engagement in physical education teachers. <https://civilica.com/doc/1970033>[In Persian]
- Honari, H. (2018). Designing a model for the physical education teachers’ professional characteristics and competencies. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5(3), 55–68. <https://sid.ir/paper/398955/fa> [In Persian]
- Jurs, P. & Kulberga, I. (2021). Multidimensional characteristics of teacher’s professional competence- challenge and perspectives during education transformation process. Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 2(28th 29th), 244–252. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol2.6234>
- Kalim, U. (2024). Evaluating teacher competencies in Pakistan’s public schools: Enhancing the impact of professional development programs. *Evaluation and Program Planning*, 106(October 2024), 102467. <https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2024.102467>
- Kang, N., Kang, H., Maeng, S., Park, J. & Jeong, E. (2020). Teacher competency in competency-focused science teaching in the South Korean context : Teacher self-assessment instrument development and application. *Asia-Pacific Science Education*, 6(2), 480–513. <https://doi.org/10.1163/23641177-bja10012>
- Karimi, F. (2008). The study of professional competencies of elementary school teachers. *Educational Leadership and Management*, 2(4), 164–165. <https://sid.ir/paper/496882/fa> [In Persian]
- Komarlah, A., Wiyono, B.B., Rusdinal, Abdullah, Z. & Kurniady, D.A. (2023). Developing an educational and cognitive competence model for future teacher’s for independent work – The case of Indonesia.

- [International Journal of Instruction, 16\(3\), 149–170.](https://doi.org/10.29333/iji.2023.1639a)
<https://doi.org/10.29333/iji.2023.1639a>
- Kul, M., Yilmaz, S.H. & Yasartürk, F. (2018). An investigation of professional problems of physical education and sports teachers and effects of these problems on their performance and motivation. *Higher Education Studies*, 8(4), 23. <https://doi.org/10.5539/hes.v8n4p23>
- Majedi, P. S. S., Naderi, E., & Seif Naraghi, M. (2019). Teaching competencies aligned with global characteristics and their validation from the perspectives of exemplary school principals and teachers. *Journal of School Administration*, 7(1), 84–104. <https://sid.ir/paper/399412/fa> [In Persian]
- Mezza, A. (2022). Reinforcing and innovating teacher professionalism: Learning from other professions. *Organisation for Economic Co-Operation and Development*, 276, 1–49. https://www.oecd.org/en/publications/reinforcing-and-innovating-teacher-professionalism_117a675c-en.html
- Mikušková, E.B., Verešová, M. & Gatíal, V. (2024). Antecedents of teachers' professional competencies. *Cogent Education*, 11(1), 1–23. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2286813>
- Molla Mohammad Aghbalaghi, M. H., Zeyni, A., Hosseinpour, M., & Bafekar, Z. (2023). Classroom management. *International Conference on Management & Humanistic Science Research in Iran*, 1–8. <https://sid.ir/paper/1086135/fa> [In Persian]
- Mirhosseini, F. S., Aghaei, N., & Saffari, M. (2019). The modeling of professional competence of Iranian physical education teachers. *Research in Educational Sport*, 7(17), 17–34. <https://sid.ir/paper/252138/en> [In Persian]
- Nazari, S., Divkan, B., & Kosaripoor, M. (2020). Explanation of performance evaluation indicators of physical education teachers in Tehran. *Quarterly Journal of Education*, 36(141), 107–124. <https://qjoe.ir/article-1-2253-fa.html> [In Persian]
- Nazari, S., Hadavi, S. F., & Saatchian, V. (2022). Profile model for the professional qualifications of PE teachers in the city of Tehran. *Journal of Education*, 38(2), 121–138. <http://qjoe.ir/article-1-2136-fa.html> [In Persian]
- Niknami, M., & Karimi, F. (2009). A study of the professional competencies of general education teachers and presentation an appropriate conceptual framework. *Research in Curriculum Planning (Knowledge and Research in Educational Sciences-Curriculum Planning)*, 23(23), 1–22. <https://sid.ir/paper/127489/en> [In Persian]
- Ojeda-Nahuelcura, R., Carter-Thuillier, B., López-Pastor, V. & Fuentes-Nieto, T. (2023). Impact of generic or transversal competences on the performance of specialists in physical education and sports sciences: A systematic review. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 32(June 2023), 100418. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2023.100418>

- Parvin, N., Keshavarz, L., Farahani, A., & Sufi, M. R. (2021). Analysis of dimensions and components of promoting the professional development of physical education teachers based on Grounded Theory. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 8(29), 11–27. <https://sid.ir/paper/1066417/fa> [In Persian]
- Ryskaliyev, S., Doshybekov, A., Yermakhanov, B., Baitlessova, N., Marshalkhan, A. & Khakimova, Z. (2024). Managerial competencies in physical education and sports: metaphorical perceptions of physical culture teachers. *Annals of Applied Sport Science*, 12(1). <https://doi.org/10.61186/aassjournal.1316>
- Salehi, P., & Khalaj, M. (2022). Identify and explain the professional qualifications of teachers for the implementation of game-based educational programs in schools. *Technology of Instruction and Learning*, 5(16), 79121. <https://doi.org/10.22054/jti.2023.67173.1350> [In Persian]
- Sarvandi, A. (2011). Examining the professional competencies of school principals from the perspective of teachers and principals in elementary schools of Pakdasht county [Islamic Azad University, Central Tehran Branch]. <https://www.virascience.com/thesis/553760/> [In Persian]
- Seif-Panahi, Jabbar and Shabani-Qajar, Sara. (2016). Investigating the current status of professional qualifications of sports teachers in Sanandaj city. National Conference on Developments in Sports Sciences in the Field of Health, Prevention and Championship, Imam Khomeini International University of Qazvin, Qazvin. [In Persian]
- Shekhi, M. B., Salimi, M., & Zahedi, H. (2021). Designing a professional ethics model for physical education teachers. *Quarterly Journal of Extension in Ethics*, 11(41), 97–125. <https://sid.ir/paper/411108/en> [In Persian]
- Yang, L., Pang, F. & Sin, K. F. (2024). Examining the complex connections between teacher attitudes, intentions, behaviors, and competencies of SEN students in inclusive education. *Teaching and Teacher Education*, 144(July), 104595. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104595>